

Марія Брейлян,

студентка I курсу

Бердянського економіко-гуманітарного коледжу

Бердянського державного педагогічного університету

Наук. керівник: **І. В. Іотова,**

старший майстер (БЕГК БДПУ)

НАОЧНІСТЬ ЯК ЗАСІБ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Професійно-технічна освіта є органічною частиною системи народної освіти в нашій країні. Разом з тим система ПТНЗ виконує специфічні завдання з підготовки кваліфікованих робітників для народного господарства.

Проблема активізації методів навчання та мисленєвої діяльності учнів на уроках – одне з найважливіших завдань сучасної педагогіки та психології [2]. Від ефективності вирішення цієї проблеми значною мірою залежатиме процес формування всебічно розвиненої особистості.

Наочність – найважливіший принцип навчання, що давно одержав загальне визнання в педагогічній теорії та практиці. Він зумовлений як особливостями психології учнів підліткового віку, так і всім комплексом учбово-виховних задач на уроках.

Об'єкт дослідження: процес професійного навчання в ПТНЗ.

Предмет дослідження – використання наочності як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Гіпотеза дослідження: від належного використання наочності залежить ефективність процесу навчання та активності учнів.

Мета дослідження: теоретичне та практичне обґрунтування необхідності використання наочних посібників при викладанні спеціалізованих предметів щодо активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Завдання викладача полягає в тому, щоб застосувати в навчальній роботі такі методи, які сприяли б активізації розумової діяльності учнів, забезпечували швидке й міцне опанування навчального матеріалу, розвивали пізнавальні здібності, фізичні й розумові якості дітей.

Один з найбільш ефективних способів інтенсифікації навчального процесу – сполучення словесно-логічного та наочного методів передачі інформації, тобто сполучення слова та зображення у процесі занять, підкріплення словесних пояснень викладача відповідними наочними приладами [1; 3].

Пізнавальне навантаження наочності у процесі навчання багатозначне: 1) у наочних образах відбивається розмаїття конкретних явищ, предметів навколишнього світу; 2) наочність полегшує й оснащує пізнавальну діяльність: вона організує сприйняття і спостереження учнем живої дійсності; створювані наочною живою асоціації надовго зберігаються в пам'яті; вона допомагає уяві, що відтворює та сприяє творчій діяльності; за допомогою наочності абстрактні поняття не виступають як мертва схема, тому що наочний образ – допоміжна основа для їх конкретизації; 3) вона значно впливає на сенсорну сферу учня, розвиває його спостережливість,

мислення, уяву, стимулює активність, сприяє розвиткові інтересу до навчання; 4) наочність підвищує якість засвоєння, сприяє осначеності знань, їх ясному та свідомому розумінню [3, с. 70].

Правильне та своєчасне використання наочного приладдя при повідомленні учневі нового матеріалу має велике значення. Насамперед необхідно завжди пам'ятати, що демонстрація наочного посібника – це засіб, а не мета [4, с. 33]. Наочне приладдя рекомендується демонструвати тоді, коли в цьому є необхідність за змістом досліджуваного матеріалу й часу уроку. Велике значення має правильне сполучення слова викладача й наочності [4, с. 63]. Демонстрація будь-яких наочних приладь завжди супроводжується словом.

Комплексне використання наочних посібників на уроках створює великі можливості у відображенні і з'ясуванні найскладніших явищ, подій і процесів у їх діалектичній єдності, взаємозв'язках, що сприяє формуванню діалектико-матеріалістичного світогляду учнів, підвищенню якості навчання та виховання. Ефективність комплексного використання унаочнення й інших засобів навчання визначається педагогічною доцільністю та методичною майстерністю педагога, вмінням поєднати їх з навчально-виховним змістом уроку.

Широка різноманітність дидактичних функцій окремих засобів навчання, а також варіативність методичних прийомів їх застосування, можливість значно підвищити навчально-виховний рівень уроків – усе це повинно привертати увагу викладачів до комплексного використання наочних і інших засобів навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біда О. Відеотека як ефективний засіб підготовки вчителів // Рідна школа. – 2002. – №5. – С. 64-66.
2. Волинський В. Можливості аудіовізуальних засобів навчання // Педагогіка і психологія. – 1997. – №3. – С. 65-73.
3. Колесник М. Наочність у навчальному процесі // Педагогіка і психологія. – 1997. – №2. – С. 32-37.

Буркут Олег,

студент 4 курсу

Факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Наук. керівник: **С.В.Хоменко**, к.п.н., доцент (БДПУ)

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЛОВОЇ ГРИ

З розвитком педагогічної науки не втрачає актуальність використання ділових ігор на заняттях з економічних дисциплін.

Питання щодо застосування ділових ігор досліджували В.Анісімов, Я.Гінзбург, М. Крюков, Л.Нечепоренко, І.Коломієць та ін.

Метою дослідження є аналіз принципів організації ділової гри, яку використовують при вивченні курсу економіки у ПТНЗ, та сприяють кращому формуванню економічної свідомості учнів, підвищенню інтересу